

ABTN Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland

Bijlage 3.

Verklaring beleggingsbeginselen Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland 2012

1. Inleiding

Dit document beschrijft de uitgangspunten van het vermogensbeheer van Stichting Pensioenfonds Unisys Nederland (hierna: SPUN).

SPUN is zich bewust van de rol die het als belegger van pensioengeld vervult. Die rol dwingt SPUN tot grote zorgvuldigheid in handelen. En tot transparantie, immers SPUN belegt in het belang van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden. SPUN legt dus verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid en de gevolgen die dit heeft voor de belanghebbenden.

Pensioenfondszen zijn verplicht om een document over het beleggingsbeleid op te stellen. De Verklaring beleggingsbeginselen is onderdeel van de Actuariële- en Bedrijfstechnische Nota.

SPUN stelt de Verklaring op verzoek beschikbaar aan alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De Verklaring is te downloaden van de website van het pensioenfonds, www.spun.nl.

Deze verklaring is door het bestuur vastgesteld en wordt regelmatig herzien: eens in de drie jaar en bij belangrijke wijzigingen in het beleggingsbeleid.

2. Waarom beleggen?

SPUN wil haar deelnemers en de werkgevers een goed pensioen bieden tegen een acceptabele prijs. Geld dat wordt belegd, levert naar verwachting een beter rendement op dan geld dat op een spaarrekening wordt gezet. Beleggen van geld gaat gepaard met het nemen van risico's. Geld verdienen voor haar deelnemers vereist daarom van SPUN een strakke beheersing van beleggingsrisico's. Het bestuur bepaalt jaarlijks hoeveel risico er wordt gelopen.

Hoe beleggen?

Welke stappen neemt het bestuur om tot een belegging te komen?

Het bestuur legt haar beleggingsbeleid vast en bepaalt de toelaatbare risico's. Een ALM studie (Asset Liability Management) biedt het bestuur daarbij houvast. In zo'n studie worden een analyse gemaakt hoe het beschikbare vermogen zich verhoudt tot de verplichtingen om in de toekomst pensioen uit te keren. Verschillende macro economische scenario's worden doorgerekend. Dat geeft een beeld van de ontwikkeling van de financiële positie. Ook de gevolgen van beleidswijzigingen worden doorgerekend.

Vervolgens wordt een beleggingsmix samengesteld en bepaalt in welke mate risico's worden gelopen. Dat wordt vastgelegd in een beleggingsplan. Daarnaast wordt bepaald en in het beleggingsplan beschreven:

- de gewenste beleggingsportefeuille (beleggingsmix);
- de rendementsdoelstellingen per beleggingscategorie;
- de mogelijkheden en criteria om af te wijken van de strategisch gewenste portefeuille;
- het beleid ten aanzien van het afdekken van risico's, zoals het rente- en valutarisico.

Nadat de zogenoemde norm beleggingsportefeuille is vastgesteld en het risicobudget is bepaald volgt een derde stap het daadwerkelijk beleggen van het vermogen.

3. Organisatie van het vermogensbeheer

In dit onderdeel van de Verklaring beleggingsbeginselen wordt ingegaan op hoe SPUN het vermogensbeheer heeft gestructureerd.

3.1. Doelstelling

SPUN voert de Unisys pensioenregeling uit ten behoeve van de (gewezen) werknemers van Unisys Nederland en verbonden organisaties. De primaire focus is gericht op het uitkeren van de toegezegde nominale pensioenen, bij ouderdom, invaliditeit of overlijden.

3.2 Bestuurlijke verantwoordelijkheid

Het bestuur van SPUN is eindverantwoordelijk voor het totale vermogensbeheer. Het bestuur stelt het strategische beleggingsbeleid vast en bepaalt de mate waarin met de beleggingen risico's worden gelopen. Het bestuur ziet toe op de uitvoering van het beleid. En hoe deelnemers daarover worden geïnformeerd.

De veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel moeten zoveel mogelijk zijn gewaarborgd. Dat betekent dat het aanwezige vermogen hoofdzakelijk op gereguleerde financiële markten wordt belegd. Het bestuur gaat uit van integraal balansmanagement; bij de inrichting van het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de thans en in de toekomst uit te keren pensioenen. Jaarlijks wordt onder verantwoordelijkheid van het bestuur een beleggingsplan opgesteld. Het beleggingsplan draagt bij aan de realisatie van de doelstellingen. Als randvoorwaarden heeft het bestuur gedefinieerd: a) een beperkte kans op een te lage dekkingsgraad en b) een beperkte kans op niet tijdig herstellen uit een situatie van onderdekking.

Het verantwoordingsorgaan heeft het recht een oordeel te geven over het door het bestuur gevoerde beleid, evenals beleidskeuzes voor de toekomst. Daarmee kan het verantwoordingsorgaan zich uitspreken over het beleggingsplan. De deelnemersraad kan zich - indirect - uitspreken over het beleggingsbeleid. De deelnemersraad heeft onder meer een adviesrecht ten aanzien van het nemen van maatregelen van algemeen strekking. Anderzijds bestaat de wens om de deelnemersraad meer te betrekken bij het vermogensbeheer.

3.3 Beleggingscommissie

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het beleggingsbeleid van het fonds. Het bestuur wordt bij de uitvoering van het beleggingsbeleid ondersteund door de beleggingscommissie. De beleggingscommissie ziet toe op de uitvoering van het (strategisch) beleggingsplan. De commissie adviseert het bestuur onder meer over het beleggingsbeleid en de samenstelling van de norm beleggingsportefeuille, evenals de mate waarin risico's worden afgedekt. Het bestuur heeft daarnaast taken gedelegeerd aan de beleggingscommissie. De beleggingscommissie voert die taken uit op basis van een door het bestuur verstrekt mandaat. De commissie rapporteert in elke bestuursvergadering.

De beleggingscommissie wordt gevormd door vier bestuursleden (twee namens de werkgevers en twee namens de werknemers), de directeur van het pensioenfonds en een externe beleggingsadviseur. De commissie vergadert zo vaak als zij dit nodig oordeelt, doch tenminste 9 maal per jaar. Bij de commissievergaderingen is de fiduciair manager vertegenwoordigd.

3.4. Gedragsregels

Een belangrijk aspect van de uitvoering van het beleggingsbeleid is het integer functioneren van alle aan het pensioenfonds verbonden personen. De naleving van de gedragscode is een waarborg ter bescherming van de goede naam en reputatie van SPUN en de pensioensector in het algemeen. De gedragscode is dus een instrument ter voorkoming van integriteitsrisico's, waaronder regels ter voorkoming van belangenverstremming en het handelen met voorwetenschap. Met het oog daarop zijn de bestuursleden, de directeur en de medewerkers van het pensioenfonds, evenals de leden van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan gehouden de gedragscode van het pensioenfonds na te leven. De leden van de beleggingscommissie wordt als insider aangemerkt; op hen rust een zwaardere informatieverplichting dan op de andere verbonden personen. De controle op naleving van de gedragscode ligt bij de compliance officer.

Van de aan SPUN verbonden externe adviseurs, vooral vermogensbeheerders, wordt verlangd dat zij hun eigen gedragscode naleven, dan wel de gedragsregels voor hun beroepsgroep overleggen.

3.5. Beschikbare premieregeling

Naast het beheer van de collectieve middelen is bestuur ook verantwoordelijk voor het beheer van pensioenbeleggingsrekeningen. Gedurende de deelname aan de beschikbare premieregeling wordt ten behoeve van de deelnemer premies gestort op een geblokkeerde beleggingsrekening. De deelnemer draagt zelf het risico voor de resultaten die met de beleggingen worden behaald.

Binnen de pensioenregeling heeft de deelnemer daartoe enkele keuzemogelijkheden; de deelnemer kiest voor een standaard beleggingsmogelijkheid of stelt zijn/haar eigen beleggingsmix samen.

Beleggen in lifecycle fondsen

De deelnemer die belegt in een lifecycle fonds heeft zelf geen omkijken naar het beheer van zijn beleggingen. De beleggingsfondsen worden beheerd door de experts van de vermogensbeheerder. Het risico van de beleggingen wordt op een verantwoorde manier afgestemd op de looptijd die de deelnemer nog heeft te gaan tot diens pensioendatum.

Eigen beleggingsmix

Binnen een aantal daarvoor geselecteerde beleggingsfondsen bepaalt de deelnemer zelf waarin de beschikbare premie wordt belegd. Voor de deelnemer wordt een beleggingsprofiel opgesteld dat de basis vormt voor de eigen beleggingsportefeuille. De deelnemer wordt geadviseerd over de mate waarin risico's moeten worden genomen. Ook over het afbouwen van de risico's in relatie tot de looptijd die de deelnemer nog heeft te gaan tot diens pensioendatum, krijgt de deelnemer advies. Uiteindelijk is het wel de eigen keuze van de deelnemer hoe zijn beleggingen zijn samengesteld.

4. Beleggingsbeleid

Het collectieve vermogen wordt op zodanige wijze belegd dat dit strookt met de aard en de duur van de toekomstige pensioenuitkeringen. Het integraal balansmanagement is een vertrekpunt voor het beleggingsbeleid.

4.1 Vaststellen beleggingsbeleid

SPUN ontvangt pensioenpremies en belegt die om de pensioenen nu en in de toekomst te kunnen uitkeren. Hoewel SPUN vanaf 1 januari 2013 geen doelgericht toeslagenbeleid (meer) heeft, is het bestuur van mening dat er belegd moet worden mede met het oog op het kunnen toekennen van toeslagen. Anderzijds is (effectief vanaf 1 januari 2012) geen sprake meer van een financieel vangnet voor het opvangen van onder meer beleggingsrisico's. Daarom worden twee randvoorwaarden aan het beleggingsbeleid gesteld:

- a) een beperkte kans op een te lage dekkingsgraad en
- b) een beperkte kans dat SPUN niet tijdig kan herstellen.

Het bestuur bepaalt welke financiële risico's voor het pensioenfonds en de deelnemers acceptabel zijn. De beheersing van het risico dat niet aan de verplichtingen kan worden voldaan (risico op onderdekking) staat daarbij centraal.

SPUN beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverwegingen. De integrale benadering van de beleggingen en de verplichtingen verlangt dat SPUN voor wat betreft het beleggingsbeleid zich baseert op een ALM-studie. In een ALM-studie wordt berekend hoe de financiële positie van het fonds zich op lange termijn kan ontwikkelen, binnen verschillende economische scenario's. De ALM-studie is maatgevend voor de verdeling over de beleggingscategorieën. De ALM-studie wordt in beginsel eens in de drie jaren uitgevoerd, doch zoveel vaker als het bestuur dat wenselijk acht. Dan wel wordt verlangd door De Nederlandsche Bank.

Het bestuur kan besluiten om de strategische allocatie aan te passen, waarbij vooral in onzekere financiële markten vermogensbehoud prioriteit heeft en het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille kan worden verlaagd.

4.2. Beleggingsovertuigingen

De investment beliefs of beleggingsovertuigingen zijn de (ongeschreven) regels of criteria waaraan SPUN belang hecht bij de inrichting en uitvoering van haar beleggingsbeleid. Het doel van de investment beliefs is het scheppen van een richtinggevend kader bij verdere besluitvorming over het beleggingsbeleid. Met de vaststelling van de investment beliefs wordt tevens tegemoet gekomen aan de aanbevelingen van de commissie Frijns, over het voeren van een transparant, evenwichtig en verantwoord beleggingsbeleid.

Investment beliefs dragen bij aan het optimaliseren van de samenstelling van de beleggingen. Ze waarborgen een consistente implementatie en onderhoud van het beleggingsbeleid. De investment beliefs zijn ook het uitgangspunt voor de opdracht aan de fiduciair manager.

In Aanbevelingen Beleggingsbeleid is door de pensioenkoepels een reeks voorstellen gedaan naar aanleiding van de aanbevelingen van de commissie Frijns. Er wordt onderscheid gemaakt tussen

drie componenten van het vermogensbeheer: strategie, uitvoering en risicomanagement. Deze thema's zijn als leidraad gebruikt. De veertien door SPUN geformuleerde beliefs zijn verder uitgewerkt in bijlage 2 van de abtn.

4.3. Beleggingsplan

Het beleggingsplan bouwt telkens voort op de bestaande beleggingsportefeuille. Het beleggingsplan vangt derhalve aan met een overzicht van de ontwikkelingen in een vorig jaar en het kader waarbinnen naar (de risico's) van de beleggingsportefeuille werd en wordt gekeken. Onderliggend is sprake van een optimalisatie-analyse. Verder wordt stil gestaan bij het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen. Tot slot wordt het mandaat voor de portefeuillesamenstelling en de risicobeheersingsmaatregelen uitgewerkt.

In het beleggingsplan worden de uitgangspunten van de ALM-studie vertaald naar concrete beleggingsdoelstellingen. Het beleggingsplan gaat uit van algemene uitgangspunten, zoals de investment beliefs:

- de wijze waarop wordt belegd, rekening houdend met het waarborgen van de veiligheid, kwaliteit en liquiditeit;
- beleggen in het belang van de (gewezen) deelnemers;
- de belegde middelen voldoende diversificeren; en
- het vermogensbeheer op deskundige en zorgvuldige wijze uitvoeren.

In het beleggingsplan wordt verder onder meer vastgelegd:

- de gewenste samenstelling van de beleggingen;
- de rendementsdoelstellingen per beleggingscategorie (tot uitdrukking gebracht in benchmarks);
- de mogelijkheden en criteria om af te wijken van de strategisch gewenste portefeuille (risicobudget);
- het beleid ten aanzien van het afdekken van risico's, zoals het rente- en valutarisico.

Alvorens een nieuwe beleggingscategorie wordt toegevoegd aan de portefeuille moet er voldoende begrip zijn bij het bestuur van de werking van de producten en daarmee samenhangende risico's, zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin.

In het mandaat voor de fiduciair manager zijn nadere richtlijnen en instructies geformuleerd met betrekking tot de wijze waarop door de vermogensbeheerder uitvoering mag worden gegeven aan het beleggingsbeleid.

4.4. Beleggingsrichtlijnen

De beleggingsportefeuille wordt conceptueel gesplitst in een matching en een return portefeuille. Met de matching portefeuille beoogt SPUN (een gedeelte van) de pensioenverplichtingen veilig te stellen. Waardebehoud is - mede gelet op de relatief lage dekkingsgraad - de primaire doelstelling. De rente-afdekking is een tweede doelstelling. De rente-afdekking maakt de dekkingsgraad van SPUN minder gevoelig voor rentewijzigingen. De return portefeuille heeft een rendementdoelstelling.

De norm portefeuille bestaat eind april 2012 uit de volgende beleggingscategorieën:

	Aandeel
Matching portefeuille	70,6%
Vastrentende waarden	66,6%
Renteswaps	4,9%
Liquide middelen	-0,9%
Return portefeuille	29,4%
Hoogrentende waarden	11,8%
Aandelen	10,2%
Onroerend goed & Infrastructuur	3,5%
Alternatieve beleggingen	3,9%
Totaal	100%

De tabel geeft weer de standaard verhouding tussen de 'veilige' beleggingen en de meer risicovolle beleggingen van 70:30. Een andere norm is dat het renterisico voor circa 70% wordt afgedekt.

SPUN is van mening dat er geen zekerheid bestaat dat via actief beleggen de 'markt' kan worden verslagen. In die gevallen waarin outperformance ten opzichte van de benchmark op langere termijn moeilijk te realiseren is, is passief beleggen een beter alternatief. Actief beleggen leidt

veelal tot hogere beleggingskosten. Passief beleggen leidt anderzijds niet per se tot een lager risicoprofiel. SPUN onderzoekt per beleggingscategorie of beleggen actief, dan wel passief dient plaats te vinden. De tendens is om meer passief te beleggen.

Het gebruik van derivaten is primair gericht op het reduceren van risico's of om efficiënt te kunnen opereren in financiële markten. Derivaten worden alleen ingezet als daarmee de risico's van de portefeuille als geheel, dan wel een beleggingscategorie, aantoonbaar worden gemitigeerd.

4.5. Jaarlijkse update: optimalisatie beleggingsbeleid

SPUN evalueert het beleggingsbeleid tenminste jaarlijks. Ieder jaar wordt het beleggingsplan geactualiseerd. Daarbij wordt rekening gehouden met gewijzigde marktomstandigheden en –verwachtingen, evenals met eventuele veranderingen in de situatie van het pensioenfonds.

4.6. Risicobeleid

Door een integrale benadering van de beleggingen en de verplichtingen heeft het risicomangement een prominente rol in het vermogens(beheer)proces. Centraal staat het beheersen van beleggingsrisico's. Voor generieke sturing is de weging naar de verschillende soorten beleggingen in de portefeuille van belang. Specifieke sturing op marktrisico's vindt plaats met behulp van onder andere een vastgesteld risicobudget (in termen van tracking error).

Gegeven de financiële situatie geeft SPUN voorrang aan de nominale doelstelling. Als de middelen toereikend zijn worden de pensioenen verhoogd, SPUN heeft echter geen concrete indexatie-ambitie. SPUN wil met de beleggingen alleen risico's lopen als daar een verwacht rendement tegenover staat. De beperkte risico-acceptatie blijkt onder andere uit de omvang van het risicobudget dat jaarlijks met de vermogensbeheerder wordt afgesproken. SPUN gaat uit van een operationele norm die ligt beneden de strategische normstelling. Onder de randvoorwaarde van dat beperkte risicobudget wordt een zo optimaal mogelijke risico-rendementsverhouding nagestreefd.

In algemene zin worden de door SPUN te beïnvloeden risico's zoveel mogelijk door middel van beheersingsmaatregelen verminderd. Sommige risico's worden al dan niet noodgedwongen geaccepteerd of opgezocht. Een voorbeeld van dit laatste is niet volledig afdekken van het renterisico. Daardoor kan worden geprofiteerd van een rentestijging.

SPUN onderscheidt de volgende (belangrijkste) beleggingsrisico's:

Prijrisico

Het prijrisico is het risico van waardeverandering in de zakelijke waarden, als gevolg van ontwikkelingen op de financiële markten. Daardoor dalen of stijgen de prijzen van bijvoorbeeld aandelen. De oorzaak daarvan kan zijn gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende onderneming of meer generieke marktfactoren.

Het prijrisico als zodanig is door SPUN niet beïnvloedbaar. Het prijrisico kan wel worden gemitigeerd door diversificatie. Diversificatie wordt onder meer bereikt door spreiding van het risico over verschillende financiële instrumenten (aandelen, obligaties, grondstofbeleggingen, etc.), dan wel door een geografische (Verenigde Staten, Europa, Verre Oosten) of een sectorale spreiding (financiële instellingen, nutsbedrijven, etc.) . Verder wordt diversificatie bereikt door aan meerdere fondsmanagers mandaten te verstrekken, waarbij die managers worden geselecteerd op basis van het hanteren van afwijkende beleggingsstrategieën

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van vastrentende beleggingen (obligaties) en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van veranderingen in de marktrente. Bij een rentestijging daalt de waarde van de beleggingen minder snel dan de waarde van de verplichtingen; de dekkingsgraad stijgt. Bij een rentedaling stijgt de waarde van de beleggingen minder snel dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op verminderen van het renterisico. Het bestuur gaat uit van de norm dat circa 70% van het renterisico wordt afgedekt. Door te investeren in langlopende obligaties worden de bezittingen en de pensioenverplichtingen meer met elkaar in evenwicht gebracht. Ook renteswaps dragen bij aan een vermindering van het renterisico. De rente-afdekking stabiliseert de ontwikkeling van de dekkingsgraad en verlaagt de vereiste reservebuffer.

Het pensioenfonds blijft gevoelig voor wijzigingen in de marktrente. Het bestuur weegt zorgvuldig de voordelen (meer zekerheid) en nadelen (minder rendement) van meer of minder renterisico af. Periodiek wordt geëvalueerd wat de gevolgen zijn voor de ontwikkeling van de dekkingsgraad van een verandering van de marktrente.

Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen.

SPUN is van mening dat dit risico op de lange termijn niet wordt gewaardeerd en daarom wordt een aanzienlijk deel van de beleggingsportefeuille, dat buiten de euro wordt belegd (US dollar, Britse pond en Japanse yen) afgedekt. Dat geldt niet voor de valuta van de beleggingen in Opkomende landen. Daarvan wordt juist een positieve bijdrage aan het rendement verwacht. In het geval de valutapositie in bepaald land gering van omvang is, is besloten dat risico niet af te dekken, onder meer uit kostenoverwegingen.

Het valutarisico wordt afgedekt door middel van valutatermijncontracten. De 'hedges' worden periodiek getoetst en waar nodig aangepast.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen als gevolg van betalingsonmacht of faillissement van een tegenpartij waarop een pensioenfonds (potentieel) een vordering heeft. Een bijzondere vorm van kredietrisico is het landenrisico. Dat is het risico dat een land de rentebetalingen op uitgegeven staatsobligaties niet meer voldoet, dan wel de lening niet meer volledig wordt terugbetaald bij een herstructurering van de overheidsschulden.

Het landenbeleid draagt bij aan het matchen van een deel van de beleggingen met de pensioenverplichtingen. SPUN gaat er vanuit dat de obligatiemarkt het risico prijst in de hoogte van de yield; twee landen met een vergelijkbare yield hebben een vergelijkbaar risico. Als een yield boven een vooraf gedefinieerde norm uitkomt, kan het betreffende staatspapier niet langer deel uitmaken van de (matching) portefeuille. Afhankelijk van de ontstane situatie zal het pensioenfonds dan een besluit nemen.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico behelst het risico dat beleggingen niet tijdig en/of tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Het pensioenfonds kan daardoor op korte termijn niet aan zijn verplichtingen. Daaronder wordt ook verstaan het niet tijdig kunnen voldoen aan collateral calls, het opvragen van onderpand door tegenpartijen. Dat gebeurt meestal in de vorm van het storten van cash.

Het liquiditeitsrisico wordt op verschillende wijzen beheerst. Ten eerste heeft slechts een beperkt deel van de beleggingen een illiquide karakter. Het vermogen van het pensioenfonds wordt vooral op belegd gereguleerde markten. Er is voldoende diversificatie in de portefeuille aangebracht. Daarnaast wordt het risico beheerst door voldoende ruime liquiditeitspositie aan te houden. SPUN heeft legt in een periodieke liquiditeitsprognose vast of er voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn. Bijzondere marktomstandigheden kunnen ertoe leiden dat er nauwelijks vraag is naar bepaalde beleggingen; SPUN accepteert dit 'restrisico'.

Concentratierisico

Het risico dat een groot deel van het vermogen bij een of enkele debiteur(en) is belegd, is het concentratierisico. Indien deze debiteur failliet mocht gaan, zijn de gevolgen aanzienlijk groter dan wanneer het vermogen meer gespreid is belegd.

SPUN tracht concentraties te vermijden, bij een debiteur mag in beginsel niet meer dan 2% van het vermogen belegd zijn. In het geval dat dit niet mogelijk is, worden aan de debiteur zoveel mogelijk kredietwaardigheids-eisen gesteld. Vanwege het landenbeleid bij de staatsobligatieportefeuille wordt deze norm niet gehaald. Dat risico wordt geaccepteerd.

5. Uitvoering

5.1 Uitbesteding beleggingsproces

Het vermogensbeheer is door het pensioenfonds uitbesteed. Redenen daarvoor zijn onder meer het behalen van schaalvoordelen, een efficiënte bedrijfsvoering, de toegenomen complexiteit van het vermogensbeheer(proces) en de benodigde kennis en ervaring om overrendement te behalen. Daarnaast beschikt SPUN niet over de mogelijkheden, de systemen en de kennis om zelf de selectie op het gewenste niveau uit te voeren. Dat geldt ook voor het beheer en het risicomanagement.

Via een overeenkomst heeft SPUN duidelijke afspraken gemaakt over de taken die bij de fiduciair manager zijn ondergebracht. De afspraken hebben tevens betrekking op ieders verantwoordelijkheid bij het vermogensbeheerproces. Uitgangspunt blijft dat de keuze voor de verschillende beleggingscategorieën waarin wordt belegd, wordt gemaakt door het bestuur.

Periodiek wordt getoetst of de fiduciair manager blijft binnen de gegeven beperkingen. Dat gebeurt onder meer aan de hand van de maandelijks en kwartaal rapportages. Door de rapportages wordt inzicht verkregen in de ontwikkeling van de beleggingsportefeuille, de beleggingsrisico's en de performance. Indien nodig kan mede op basis van de rapportages worden bijgestuurd. In een Service Level Agreement staat aan welke eisen de rapportages moeten voldoen.

5.2 Rapportage en verantwoording

De fiduciair manager rapporteert iedere maand en ieder kwartaal aan de beleggingscommissie en het bestuur. Uit die rapportages blijkt onder meer dat SPUN haar bezittingen waardeert tegen actuele waarde. Daarbij wordt - indien mogelijk - de beurswaarde gehanteerd. Als beleggingen niet tegen actuele waarde kunnen worden gewaardeerd, bijvoorbeeld vanwege illiquiditeit, worden deze beleggingen gewaardeerd tegen algemeen geaccepteerde waarderinggrondslagen. In het jaarverslag wordt de ontwikkelingen in de beleggingsportefeuille toegelicht en verantwoording afgelegd over beleidskeuzes.

SPUN publiceert op haar website ieder kwartaal een overzicht van haar beleggingsactiviteiten en het resultaat daarvan. Belangrijke beleggingsrisico's worden inzichtelijk gemaakt.

5.3 Maatschappelijke verantwoordelijkheid

SPUN is zich bewust van haar maatschappelijke functie en verantwoordelijkheden. Verantwoord beleggen is onderdeel van de fiduciaire verantwoordelijkheid. Financieel en maatschappelijk rendement kunnen prima samengaan.

Maatschappelijk verantwoord beleggen betekent in de praktijk dat SPUN niet willens en wetens meewerkt aan beleggingstransacties, die verboden zijn, bijvoorbeeld op grond van internationaal recht. SPUN belegt ook niet in bedrijven die strafbare feiten plegen of moreel verwerpelijk gedrag vertonen.

Het maatschappelijk verantwoord beleggen is gebaseerd op vier pijlers, te weten:

- a) Integratie van milieu, sociale en governance factoren in de beleggingscategorieën en – beslissingen,
- b) Uitsluiting van investeringen in bedrijven en overheden,
- c) Betrokken aandeelhouderschap en
- d) Thematisch beleggen.

SPUN streeft de integratie van deze pijlers in vermogensbeheerproces na.

5.4. Kostentransparantie

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt SPUN geen andere kosten dan die redelijk zijn in relatie tot de doelstellingen van het fonds, de integrale benadering van het financiële en risicobeleid en de samenstelling van de beleggingen. De hoogte van de kosten wordt voorts mede bepaald door de aard van de dienstverlening door de fiduciair manager.

In toenemende mate is er een maatschappelijk roep om transparant te zijn over de kosten, van het pensioenbeheer en het vermogensbeheer. SPUN ontvangt van de fiduciair manager (voor het eerst over 2011) een volledig overzicht van de vermogensbeheerkosten, inclusief transactiekosten. Met het verkregen inzicht is er een vergelijkingsmaatstaf voor handen om te komen tot een objectieve beoordeling over de redelijkheid van de gemaakte kosten. In het jaarverslag worden die kosten verantwoord.